Posudek magisterské diplomové práce

Název: Limity reality

Jméno a příjmení: BcA. Štěpán Kubík
Osobní číslo: Al 9000015
Studijní program: N8206 Výtvarná umění
Studijní obor: Vizuální komunikace digitální média
Zadávající katedra: Katedra umění
Akademický rok: 2020/2021

Student předkládá vlastnoručně vypracovanou diplomovou práci pojednávající o procesu vzniku a zdrojích autentického díla, jehož hlavními vstupními veličinami jsou světlo, stín, prostor a čas. Sama realizace čistých geometrických forem (vytvořená primárně z plexiskla a speciální dichroické fólie), jak dodává autor, osciluje mezi architekturou, instalací a objektem. Z pojmového hlediska bych doporučila studentovi ustálit se v pojmech, tj. zda se jedná o objekt či sochu. Přepínání mezi těmito pojmy působí nevyjasněně.

Text práce je jasně strukturován a precizně graficky zpracován. Obsahuje vytyčený záměr, vlastní východiska, zasazení práce do kontextu zahraničních a českých autorů – mezi vlastní inspirační zdroje –, pojednání o materiálních kvalitách díla, vývoj uměleckého procesu i závěr. V případě klíčových slov by se hodilo doplnit další důležité pojmy a témata práce: pohyb, sluneční svit, proměnlivost vlivem působení světla, zrcadlení, polarizace světla, UV záření aj.

Lze konstatovat, že předkládaná práce představuje zajímavým způsobem zpracované téma. Drobný nedostatek spatřuji v množství použité literatury, nicméně i tento výčet splňuje nároky diplomové práce. Zcela jistě by mohlo být jmenováno více inspiračních zdrojů, ačkoli zcela respektuji, že zmiňovaní autoři představují pro diplomanta hlavní roli. Kontext finálního díla ve vztahu k jiným uměleckým projevům mohl být hlouběji rozvinut. Např. k tvrzení, že Sali Muller je „jediným renomovaným umělcem" využívajícím dichroického filmu bych byla zdrženlivá. Dle mého pátrání je tento materiál plně etablován v architektuře a výstavnictví (viz např. Future Materiality Pavilion ruského architektonického studia Pravda)

Vnímám, že hlavním úskalím práce by mohlo být zaměření se na optické a fyzikální vlastnosti neobvyklého materiálu na úkor myšlenky a vlastní podstaty instalace. Přesto velice kladně hodnotím detailní popis fyzikálních vlastností specifické fólie a promyšlenou kombinaci jejích dvou druhů při finálním provedení. Materiálové kvality by však neměly být povýšeny na převažující téma práce, nýbrž by se měly stát podpůrným prostředkem vedoucím k uskutečnění vytyčeného ústředního uměleckého záměru. Podíváme-li se na příklad běžného předmětu denní potřeby, jakým je např. zrcadlo, můžeme dojít k podobnému závěru. Jsou skutečně při vytvoření uměleckého díla ze zrcadla stěžejní jeho optické kvality, nebo jsou pouhým prostředkem rozvíjejícím potřeby uměleckého sdělení? Na jedné straně může stát skutečné umělecké dílo, na straně druhé zábavní park v podobě zrcadlového bludiště pro pobavení smyslů pozorovatele. Taktéž v tomto případě by se měl diplomant zamyslet, do jaké míry je pro něj dichroická fólie „služebníkem" a do jaké „pánem", tedy determinantou či určujícím parametrem. Třebaže přes obecně platná tvrzení o prostoru, čase, proměnlivosti vlivem světla, navození atmosféry, percepčních zvláštností a specifického působení na diváka si stále nejsem jistá, zda forma či efektivnost fólie zde nepřevyšuje nutný umělecký záměr. Taktéž v závěru práce postrádám aspekt zdůraznění hlavního uměleckého cíle.

Přesto se domnívám, že finální realizace práce, výběr konkrétní lokality, technologické provedení, kompoziční charakter, její proporce i ve vztahu k divákovi působí velice zdařile. Hodnotím kladně, jak se student vypořádal s problematikou měřítka v závislosti na finanční náročnosti realizace. Přestože by větší rozměry dílu dodaly více na vážnosti a monumentalitě, finální verze působí vzdušně a k divákovi přívětivě. Plně obdivuji zasazení instalace do neutrální bílé podstavy, která podporuje vyznění kvalit díla. Sama o sobě se stává procesuální obrazovou plochou.

S přihlédnutím k výše uvedeným skutečnostem, kladným i problematickým aspektům diplomové práce (včetně drobných gramatických chyb či méně srozumitelných pasáží), hodnotím práci stupněm B. Gratuluji k úspěšně vynaloženému úsilí a radosti z realizace!

Mgr. Magdalena Deverová